

Vatikán: Kto popiera Šoa, ignoruje aj kríž

Katolícka cirkev odsúdila zľahčovanie holokaustu s tým, že kto tak robí, nie je pravým kresťanom.

Holokaust je historický fakt a kto to popiera, nevie nič ani o podstate kresťanskej viery. Až takto jednoznačne musel Vatikán zdôrazniť svoj postoj k vyhladzovaniu Židov počas druhej svetovej vojny po tom, ako niektorí katolícki tradicionalisti z Bratstva svätého Pia X. spochybňovali zabíjanie Židov v plynových komorách. „Kto popiera existenciu Šoa, nevie nič o mystériu Boha ani o Kristovom kríži,“ citoval denník La Repubblica kardinála Federica Lombardiho, hovorca Vatikánu. Ten zvýraznil, že je o to závažnejšie,

ak takéto poľutovaniahodné slová vyslovujú biskupi či iní klerici. Vatikán pritlačilo k ostrému odsúdeniu zľahčovania holokaustu zhoršenie vzťahov so Židmi, keď najprv biskup Richard Williamson a potom aj kňaz Floriano Abrahamowicz z Trevisa tvrdili, že Židia nezomierali v plynových komorách. Obaja klerici sú členmi Bratstva sv. Pia X., takzvaní lefebvristi. Zakladateľ hnutia Michel Lefebvre ho založil na protest proti „modernizácii“ cirkvi a vzoprel sa autorite pápeža. Benedikt XVI. nedávno zrušil exkomunikáciu Williamsona, čo vzbudilo nevôľu židovských komunít. (toh)

SME, 31.1.2009

Obetoval sa

Osvienčim mal aj svojich hrdinov. Jedným z nich bol Maximilian Kolbe.

Poľský františkánsky mních dobrovoľne obetoval svoj život, aby zachránil iného človeka.

Po úteku jedného z väzňov v auguste 1941 vybrali desiatich, ktorí mali zomrieť od hladu v podzemnej kobke. Jedným z odsúdencov bol Franciszek Gajowniczek, ktorý si povzdychol: „Ach, ako mi je ľúto za ženou a deťmi, ostanú sirotami.“ Vtedy sa pomedzi nastúpených väzňov predral otec

Kolbe, prišiel rovno k veliteľovi Fritschovi. Všetci ostali v nemom úžase nad takou drzosťou.

Kňaz ho požiadal, aby ho nechal zomrieť za Gajowniczeka, ktorý má rodinu a on, Kolbe, je už starý. Fritsch súhlasil. Po štrnástich dňoch v kobke žili z desiatich už len štyria vrátane Kolbeho. Lekár im potom pichol injekciou kyselinu.

Pápež Ján Pavol II. vyhlásil Maximiliana Kolbeho v októbri 1982 za svätého. (bar), Plus jeden deň, 31.1.2009

Hebrejské rukopisy vatikánskej knižnice

Vatikán odhalil nové tajomstvá. Tajomšia knižnica zverejnila nový katalóg hebrejských rukopisov, ktoré má vo svojej zbierke. Sú ich stovky a pochádzajú z 11 rôznych rukopisných fondov. Katalóg hebrejských rukopisov Vatikánskej knižnice, tak znie názov novej publikácie, ktorú vo Vatikáne dnes predstavili verejnosti.

kardinál Raffaele Farina, archivár a knihovník: „Je to dlhý spolupráce medzi Vatikánskou knižnicou, národnou knižnicou Izraela a inštitúciou, ktorá sa zaoberá zachytávaním rukopisov na mikrofilmy.“

V katalógu je až 800 rukopisov písaných v hebrejčine alebo inom jazyku zapísanom však v hebrejskom písme.

Mordechay Lewy, izraelský veľvyslanec pri Svätej stolici: „V minulosti hebrejčinu ovládali vzdelaní ľudia. A navyše je to jazyk biblie.“

Vatikánska knižnica z minulosti zdedila veľa vzácných diel od iných knižníc, ktoré boli v kontakte so židovskými zberateľmi a hebrejské rukopisy patrili už od stredoveku medzi najvyhľadávanejšie historické písomnosti.

Jana Žitňanská

TV Markíza, 30.1.2009

Popretie morálky

Pápež Benedikt XVI. odsúdil názory biskupa Williamsona, ktorému pred týždňom sám zrušil cirkevnú exkomunikáciu. Pápežovo odsúdenie Williamsonových názorov je pekné, ale trochu zavádzajúce. Vyhýba sa podstate problému, rovnako ako všetci, čo popieranie holokaustu považujú za nejaký názorový spor ohľadne európskej histórie. Podobnú, dúfajme, že iba hlúposť, urobila agentúra ČTK, keď názory popieračov opísala len ako odlišné od názorov vyznávaných „hlavným prúdom historikov“. Názory popieračov holokaustu však majú s historickou vedou spoločné asi toľko ako popieranie existencie Adolfa Hitlera alebo tvrdenie, že bol mimozemšťan. Historici, či už patria k hlavnému, alebo vedľajšiemu prúdu diskutujú o rôznych aspektoch holokaustu, jeho existenciu však nepopierajú. Nemôžu to urobiť jednoducho preto, lebo je o ňom viac než dosť jasných dôkazov. Popierať holokaust môže iba človek ignorujúci základné princípy vedeckej práce, ktorého tak nemožno považovať za historika. Ak niekto popiera holokaust, nerobí to z vedeckých, ale politických či ideologických pohnútok, snaží sa len nájsť odôvodnenie pre vlastnú nenávisť a ospravedlniť svoj antisemitizmus. Dobrým príkladom je asi najznámejší popierač David Irving, o ktorom v roku 2000 anglický súd konštatoval, že je antisemita, rasista a najmä že vedome dezinterpretuje historické dokumenty - inak povedané vedome klame. To platí aj pre biskupa Williamsona, ktorého hlavným problémom asi nebude nedostatok inteligencie, ale úplná absencia morálky. Ak si naozaj myslí, čo tvrdí, je strašný hlupák. Pravdepodobnejšie však je, že je nehorázny luhár vedome šíriaci nenávisť. Cirkev sa rada stavia do pozície morálnej autority, biskupovou čiastočnou rehabilitáciou však morálku popiera, legitimizuje nenávisť a pomáha zlo lakovať na ružovo. Peter Morvay, SME, 31.1.2009

Katolícke noviny začali vychádzať pred 160 rokmi

Trhová šestka medzi týždenníkmi vychádza v Spolku Svätého Vojtecha.

„Tradičné noviny moderného kresťana“, týždenník Katolícke noviny, vstúpil do 160. výročia svojho vzniku.

Noviny vydáva od roku 1990 po páde komunistického režimu Spolok Svätého Vojtecha. Predtým ich vydávalo Cirkevné vydavateľstvo pod dohľadom štátneho tlačového dozoru.

Katolícky týždenník patrí medzi najčítanejšie tituly v krajine, aktuálne sú trhovou šestkou s asi 80 tisíc predanými kusmi - viac ako Šarm či Star.

Napriek čitateľskej úspešnosti predstavitelia novín Katolícke noviny predávajú reklamou len ťažko, inzercia najväčších zadávateľov ich miňa.

Prvé čísla Katolíckych novín vyšli v novembri 1849 v Pešti. Ich prvým redaktorom bol Šimon Klempa. Spočiatku prinášali len teoretické abstraktné úvahy o všeobecných náboženských a mravných problémoch, bez aplikácie na domáce pomery. Postupne pribúdali také rubriky ako Prespolné listy, Vestník cirkevný, Rozličnosti, Mravné nauky, ďalej literárne správy a správy podporujúce protialkoholickú aktivitu.

**Radoslav Augustín, TASR
Medialne.sk**

Talentované deti zo sociálne slabšieho prostredia môžu študovať na súkromnom 8-ročnom gymnáziu v Kremnici

Talentované deti z málo podnetného a sociálne slabšieho prostredia môžu študovať na súkromnom 8-ročnom gymnáziu v Kremnici. Škola nahradila zrušené Gándhího gymnázium. Študujú na nej deti z celého Slovenska. Včera dostali k prvému vysvedčeniu špeciálny darček, zrekonštruovaný internát. Zaznamenala Marta Výbošteková.

Súkromné gymnázium má za sebou pol roka fungovania. Deti, ktoré v Kremnici študujú, sú z rôzneho prostredia, aj z rómskych osád. Na Poštárke v Bardejove ich na prijímacie skúšky pripravoval dôstojný pán Teodor Gavenda, ktorý s nimi strávil v škole aj prvé týždne.

Dôstojný pán Teodor Gavenda: „Samozrejme po niekoľkých týždňoch boli veľké problémy. Ja som pobudol v Kremnici asi 6 týždňov, aby som pomohol deťom aj rodičom preklenúť to odlúčenie, pretože deti sú dva týždne na internáte a iba jeden víkend doma.“

No aj rodičia si uvedomili, že štúdium deťom len pomôže.

Rodičia detí:

„Učia sa a vďaka učiteľom, sa im veľmi venujú, sme spokojní s tým. Preto sme ich poslali až sem, že môžu chodiť. Dochádzame pre nich, ale sme spokojní aj s riaditeľom, aj s učiteľkami, s pedagógmi.“

Riaditeľ školy Ján Hero je zatiaľ spokojný. Všetci žiaci prospeli, viacerí

s vyznamenaním. Okrem 1. ročníka a prímý, majú otvorenú aj prípravku, kde pripravujú deti na prijímacie skúšky tento rok.

Ján Hero, riaditeľ 8-ročného súkromného gymnázia v Kremnici: „Tieto deti túžia. Niektorí tí rómski žiaci prosia svojich pedagógov a vychovávateľky, aby im dovolili ráno na 7. prísť na doučovanie. Aj som rád, že všetci žiaci majú talent. Tí ktorí prišli z Bardejova doteraz nechodili na základnú umeleckú školu a u všetkých sme odhalili, že majú talent, takže z tých 10-tich ktorí prišli štyria chodia na husle a šiesti chodia na klavír.“

Deti: „My sme na izbe štyri a ja bývam na izbe s Luciou, so Simonou a s Libušou.“

„Všetko sa mi tu páči.“

Študenti bývajú v zrekonštruovanom internáte spoločne so žiakmi zo Základnej školy pre sluchovo postihnuté deti, ktorý slávnostne otvorili práve včera. Na opravu preinvestovali takmer 6 miliónov korún, teda 200 000 eur z rezervy ministerstva školstva.

Jana Janošková, riaditeľka ZŠ pre sluchovo postihnuté deti v Kremnici: „Podarilo sa nám touto rekonštrukciou vybudovať kapacitu pre 68 detí a stále pracujeme na tom, aby sme zrekonštruovali ďalšie priestory ktoré máme v internáte. Postupne vytvárame nové kapacity a hlavne prijímame pobyt a denný život deťom ktoré tu bývajú.“ **Rádio Regina, 12:00, 30.1.2009**

Arcibiskup Ján Sokol svätil víno

Tmava je jediným mestom na Slovensku, kde každoročne vysväcujú víno. Na dnešnom ôsmom ročníku sa stretli vinári a vinohradníci z celej krajiny. Vzácné nápoje posvätil samotný arcibiskup Ján Sokol.

Na akciu prišlo približne sto vinárov. Tento počet z roka na rok narastá. Z podujatia sa tešia aj samotní vinári. Každý z nich priniesol dve vzorky.

Ján Hornáček, vinár: „Je to dobrý príspevok pre vinohradníkov a vinárov, pretože môžu spropagovať vína z vlnajšej úrody, teda z predchádzajúceho roku.“

Karol Braniš, vinár: „My, vinári a vinohradníci sa tu stretáme, porozprávame si o predchádzajúcom roku a vymeníme si skúsenosti.“

Josef Kadlík, vinár: „Je to skvelý nápad, pretože je tu prehliadka vín skoro z celého Slovenska.“

Mestskú kasu podujatie vyšlo približne tisíc eur.

Pavol Tomašovič, hovorca mesta Tmava: „Cieľom tohto podujatia je práve to vrátenie tradície, že sa chceme poďakovať za tú minuloročnú úrodu a poďakovať samotným vinárom.“

Štefan Bošňák, primátor mesta

Tmava: „Tento ročník je zase bohatší ako z hľadiska požehnania vín, že prišlo viacej vinárov s viacerými vzorkami.“

Arcibiskup bol z celej akcie nadšený a tvrdí, že sa na podujatí rád zúčastní aj na budúci rok.

Ján Sokol, arcibiskup: „Ja už som tu ôsmykrát a môžem povedať, že stále to naberá na takej pompéznosti, hĺbke a takom vnútornom prežívaní.“

Tento rok v Tmave vysvätili 80 vzoriek vín. Plány mesta sú jasné: v tejto tradícii chce pokračovať ešte veľa rokov. **STV1, 19:15, 30.1.2009**

Cirkev hasí škandál okolo popierača holokaustu

Rehabilitovaný biskup. Richard Williamson sa Benediktovi XVI. ospravedlnil, no svoje protizidovské vyhlásenia neodvolal.

Katolícka cirkev sa snaží urovnať škandál, ktorý vznikol rehabilitáciou biskupa odmietajúceho holokaust. Anglický biskup Richard Williamson sa najnovšie ospravedlnil pápežovi Benediktovi XVI. za problémy, ktoré cirkvi spôsobil. Od svojich výrokov však ustúpiť odmietol.

Williamson na svojej webovej stránke zverejnil ospravedlňujúci list adresovaný pápežovi. Vyjadruje v ňom ľútosť nad problémami, ktoré cirkvi spôsobil. Svoje výroky o počte židovských obetí označil za nerozvážne. Slová popierajúce holokaust však neodvolal.

Voči tomu, že katolícka cirkev rehabilitovala práve tohto biskupa, sa vzniesla vlna kritiky, najmä z radov židovskej obce. Vatikán však akékoľvek obvinenia odmieta a tvrdí, že koná podľa princípov cirkvi. „Rozhodne nie je namieste hovoriť o poškodzovaní cirkvi,“ reagoval pre HN hovorca KBS Jozef Kováčik.

Pápež výroky odsúdil

Hoci samotný pápež Williamsonove výroky odsúdil, izraelský

hlavný rabinát aj tak na protest proti celému incidentu zrušil svoju účasť na marcovom stretnutí so zástupcami katolíckej cirkvi v Ríme. Williamson vo švédскеj televízii pred desiatimi dňami povedal, že nikto nezomrel v plynových komorách a obetí koncentračných táborov bolo „iba“ dvesto- až tristotisíc, a nie šesť miliónov. Napriek týmto výrokom o pár dní neskôr pápež zrušil jeho exkomunikáciu spred dvadsiatich rokov.

Protestujú aj katolíci

Williamsona a ďalších troch biskupov z cirkvi vylúčil predchádzajúci pápež Ján Pavol II. za to, že boli vysvätení bez povolenia Vatikánu. Benedikt XVI. sa ich rehabilitáciou snaží zlepšiť vzťahy s tradicionalistickým Spoločenstvom svätého Pia X. Vyslúžil si za to kritiku aj z vlastných radov. Znepokojenie vyjadril celý profesorský zbor katolíckej teologickej fakulty v Múnsteri, kde pápež študoval. Vrchní poľskí predstavitelia to zase považujú za vykročenie z cesty, ktorú vytýčil Ján Pavol II. „Zdá sa mi, že Benedikt robí jednu chybu za druhou,“ vyhlásil predseda poľského senátu Bogdan Borusewicz.

(mag, čtk), HN, 2.2.2009

Omša na lyžiarskom svahu

Takú svätú omšu, akú vám ukážeme dnes ste zrejme ešte nezažili. V najchladnejšej obci Slovenska sú skutočne originálni. Aj počas športovania si vedia nájsť kus duchovna. Veď posúďte sami.

Redaktorka: „Svätá omša priamo na zjazdovke, tak to hocikde nevidíte. Už zo sedačkovej lanovky pri hornej cieľovej stanici vidíte kaplnku a potom sa vám naskytne nezvyčajný pohľad. Ľudia v športovom oblečení namiesto topánok lyžiarky a to dokonca aj na nohách kňaza. Niektorí dokonca aj s lyžiarskymi prilbami na hlavách.“

Anketa: „Je to preto krásne, lebo je to v prírode a človek to prežíva trošičku ináč.“

Anketa: „Proste rozprávka, no.“

Miloslav Marušiak, kňaz, Oravská Lesná: „Tak je to umocnené v tej prírode keď je človek tuná hore tak je bližšie k pán Bohu.“

Redaktorka: „Stačí si odložiť lyže alebo snowboardy a oprieť ich o takéto vešiaky. Pre veľký záujem niektoré lavice v tejto najchladnejšej obci Slovenska stoja pred kaplnkou priamo na snehu. Nie je vám zima?“

Anketa: „Nie, nie, prečo?“

Anketa: „Môžeme zašportovať aj môžeme sa pomodliť pritom.“

Redaktorka TV JOJ: „Lesňania tvrdia, že na tomto mieste stál v minulosti starý drevený kostol, ktorý neskôr rozbírali a veriaci chodili do iného kostola. Ľuďom však z Oravskej Lesnej to nedalo a postavili tu kaplnku a teraz si ju nevedia vynachváliť. Nadšení sú aj zahraniční turisti.“

Anketa: „No je to krásne, tá stará tradícia.“

Redaktorka: „A po odslúženej svätej omši takto kňazi odchádzajú z kaplnky.“

Eliška Prečová

TV JOJ, 19:30, 1.2.2009

Taliansko, Súd rozhodol o žene v kóme: Eutanázia

Talianku, ktorá je 17 rokov v kóme do troch dní odpoja od prístrojov. Súd vyhovel žiadosti otca, ktorý roky žiadal jej eutanáziu. Dnes 37-ročná Eluana upadla do kómy po vážnej dopravnej nehode. Podľa lekárov dokáže bez výživy a vody žiť ešte dva týždne. Katolícka cirkev však protestuje. Vatikán tento postup označil za odpornú vraždu.

STV, 19:30, 3.2.2009

Vladimír Palko: Ovečky sú mentálne ochabnuté

Nezávislému poslancovi Palkovi sa nepáči, ako sa katolíci stavajú k prezidentským kandidátom. Podľa neho sú ovečky mentálne ochabnuté, keď prijímajú tézu, že voliť treba medzi postkomunistom Gašparovičom a liberálkou Radičovou. Tvrdí, že je to katolícke Kocúrko.

(sita), Plus jeden deň, 2.2.2009

Milujú Ježiša a sú šťastní

Dokumenty o náboženskom fanatizme sa nakrúcajú aj u nás. V českých kinách práve premietajú novinku Ježíš je normálni dvadsaťročnej Slovenky zo známej rodiny Terezy Nvotovej.

Keď bola Tereza Nvotová ešte dieťa, chodila do kresťanskej školy. Založili ju u nás misionári amerického Hnutia viery a ako vyplynulo z rozprávania bývalých žiakov, štandardná základná škola to nebola. Reči o Beatles, ktorí sú satanisti, neboli síce v osnovách, ale zato na dennom poriadku. Spomienky ožili po rokoch. Mladá herečka a študentka dokumentaristiky stretla na ulici rozjarených misionárov triumfálneho Centra viery. „Vybavilo sa mi detstvo a povedala som si, že by som si to celé mala vyjasniť,“ hovorí Tereza Nvotová vo vlastnom filme.

Ježíš je normálni nie je aktivistický dokument, ale otázka manipulácie detí Nvotovú nenechala chladnou. Kľúčová je scéna, v ktorej sa malý chlapec trase plačom, potom ako kazateľka burcovala detský kútik slovami: Ježíš je absolútny borec borcov! Napriek tomu sa Nvotová pokúsila pochopiť ľudí, ktorých „závislosť od Ježiša“ robí šťastnými.

(kv), SME, 4.2.2009

Boží bankár má starosti s krízou

Hospodársky úpadok sa dotkne aj Vatikánu. Američania už zrejme nebudú takí štedrý. Vatikán si zvyká na nižšie príjmy. Recesia ovplyvní aj štedrosť prispievateľov.

Pozná ho každý veľký hráč na burze. Z okna sa však nepozera na Wall Street ani na londýnske Square Mile. Je susedom pápeža a stará sa o jeho peniaze. Angelo Caloia šéfuje Inštitútu pre náboženské diela (IOR), ľudovo známemu ako vatikánska banka, už dvadsať rokov. Po nástupe Benedikta XVI. dostal za necelé dva roky Vatikán späť do plusových čísel.

Najväčšiu výzvu si akoby nechal na záver. Pol roka pred vypršaním jeho mandátu má tento 69-ročný člen hnutia Opus Dei previesť Svätú stolicu aj cez finančnú krízu.

V septembri, v čase jej prepuknutia, mal pápež podľa svojich ekonómov k dispozícii 460 miliónov dolárov v cudzích menách, 700 miliónov dolárov v podieloch a asi 25 miliónov v zlate. „Realita je oveľa prozaikejšia,“ povedal agentúre Catholic News Service kardinál Sergio Sebastiani, ktorý do apríla 2008 šéfoval Prefektúre pre hospodárske záležitosti.

Vatikán nezarába

Vatikán napriek legendám o obrovskom utajenom majetku operuje s ročným rozpočtom asi 260 miliónov dolárov.

Vatikánske peniaze spravujú dve administrácie. Jedna má na starosti Vatikán ako štát, druhá ako sídlo katolic-

kej cirkvi. Nie je ťažké uhádnuť, ktorá je vo väčších problémoch.

Správa majetku Apoštolskej stolice (ASPA), ktorá financuje nákladné fungovanie kúrie, ukončila rok 2007 s mankom 9,1 milióna eur. Po troch rokoch sa tak vrátili do červených čísel.

Aj keď vatikánske zdroje tvrdia, že kríza sa ich veľmi nedotkne, najnovšie zverejnené čísla za rok 2007 ukazujú značný pokles príjmov.

Správa štátu Vatikán, na ktorej čele stojí piemontský kardinál Giovanni Lajolo, si uvedomuje, že jej aktíva sú závislé od počtu turistov a pútnikov.

Ich počet rok čo rok klesá. Kým v roku 2007 bolo na nástupcu Jána Pavla II. zvedavých 2,8 milióna ľudí, vlni to bolo 2,2 milióna pútnikov.

Veriaci posielajú menej

Lajolo síce podpisoval za rok 2007 plusovú bilanciu 6,7 milióna eur, oproti roku 2006 je to však pokles o 15,1 milióna eur. Správa štátu zvykne navyše vykrývať polovicu deficitu Vatikánskeho rozhlasu. Ten stojí Vatikán ročne 24 miliónov eur.

Vatikán musí tiež rátať s tým, že kríza sa odrazí aj na príspevkoch veriacich. V každej diecéze na svete sa raz ročne koná pravidelná zbierka Halier sv. Petra na potreby cirkvi.

V roku 2007 tvorila táto položka 94,1 milióna dolárov. Rok predtým prišlo na vatikánske účty takmer o osem miliónov viac. Najviac prispeli Spojené štáty (28 percent), kde kríza začala a mala najväčší vplyv na ľudí.

Tomáš Hudák, SME, 3.2.2009

Myšlienky v kríze

Je ubíjajúce sledovať správy, ktoré sa začínajú blokom, kde, kedy a koľko ľudí prichádza o prácu. Hľadáme a neveríme vlastným očiam. Pýtame sa, kedy sa to skončí? A dotkne sa to mojej rodiny? Zlé myšlienky, ktoré takto prichádzajú, je ťažké odbiť. Ani utiecť a ani skryť sa predtým nedá. Valí sa to z každej strany. A aby nebolo toho málo, tak psychiatri varujú pred depresiami, pred možnými samovraždami. Nie som ekonóm a ani nie som jasnovidca. Predsa si dovoľm povedať, že tuším, čo môže

byť v tejto chvíli jedným z pilierov záchran. Jednoznačne rodina. Rodina, kde fungujú dobré vzťahy. Nemyslím na to, že niekto v rodine nás finančne vyťahne z krízy. Skôr myslím na to, že v rodinných vzťahoch, putách, nájdeme pochopenie, posilu či inšpiráciu nádeje. Víťazstvo či prekonanie čohosi ťažkého sa začína totiž v srdci a myšlienkach človeka. Čím menšia je vnútorná nádej, tým väčšie trápenie vidí strach v človekovi.

**Jozef Kozák, kňaz
SME, 3.2.2009**

Nový patriarcha

Delegáti spoločenstva pravoslávnej cirkvi v Chráme Krista Spasiteľa zvolili hlavu ruskej pravoslávnej cirkvi. Predchádzajúci, pätnásty Patriarcha Alexij II. zomrel 5. decembra 2008 vo veku 79 rokov. Vykonávajúcim jeho funkciu bol predseda oddelenia vonkajších cirkevných vzťahov metropolita Smolenský a Kaliningradský Kirill.

Podľa stanov ruskej pravoslávnej cirkvi musí mať patriarcha niekoľko vlastností - musí byť archiepom, mať vyššie cirkevné vzdelanie, dobrú reputáciu a dôveru cirkevných funkcionárov, kléru a ľudu. Nesmie byť mladší ako 40 rokov.

Kandidáti boli traja -okrem Kirilla, Kliment metropolita Kalužský a Borovský, Filaret - metropolita Minský a Slucký. Filaret sa vzdal kandidatúry a vyzval svojich stúpencov hlasovať za Kirilla. Zo 700 delegátov za neho hlasovalo 508. Kirill sa teda stal v poradí šestnástym patriarchom Moskovským a celého Ruska. Narodil sa 20. novembra 1946 v Leningrade v rodine duchovného. Absolvoval Leningradský duchovný seminár a Leningradskú duchovnú akadémiu. V roku 1971 sa stal zástupcom Moskovského patriarchátu pri Celosvetovej rade cirkví v Ženeve.

V roku 1977 sa stal arcibiskupom a v roku 1991 metropolitom. Má rad cirkevných vyznamenaní a štátne vyznamenania -rad Družby národov, Družby a Zasluby pre vlasť tretieho stupňa. Zvyčajne pravoslávni vysokí funkcionári nie sú verejnými politikmi. Avšak Kirill, hlavný cirkevný diplomat, vie komunikovať s novinármi i politikmi.

Virtuózne odieva tradičný obsah do nových foriem. Po svojej voľbe požiadal funkcionárov, aby sa zmierili s jeho slabosťami a pomáhali mu múdrymi radami, boli pri ňom a pomáhali mu modlitbami.

K voľbe Kirillovi zablahoželal prezident Ruska Ditrij Medvedev, ktorý vyjadril nádej na ďalšie upevnenie dialógu medzi ruskou pravoslávnu cirkvou a štátom vo veci ďalšieho rozvoja krajiny a upevnenia duchovných a mravných hodnôt.

**Elena A. Mostovščiková
HN, 3.2.2009**

Kardinál kritizuje pápeža

Aj neomylný pápež môže stúpiť vedľa. Benediktovi XVI. to nečakane otvorene pripomenul kardinál Walter Kasper. Na starosti má vzťahy so Židmi, ktoré narušilo rozhodnutie pápeža zrušiť exkomunikáciu britského biskupa Richarda Williamsona. Ten popiera holokaust.

„Sledujem túto debatu s veľkými obavami. V postupe vatikánskej administratívy vidím omyly,“ uviedol Kasper. Vatikán tvrdí, že rehabilitácia Williamsona neznamená, že súhlasí s jeho názormi. Rozhodnutie pápeža už kritizovala aj jeho krajanka, nemecká kancelárka Angela Merkelová.

(AM), PRAVDA, 4.2.2009

Merkelová kritizovala Vatikán

Nemecká kancelárka Angela Merkelová včera kritizovala pápeža Benedikta XVI. za jeho nedostatočne jasný postoj k afére rehabilitácie biskupa Williamsona, ktorý popiera holokaust. Vatikán odpovedal, že sa k prípadu biskupa vyjadril jasne. Pápež antisemitizmus odsúdil.

(toh), SME, 4.2.2009

Vatikán nariadil biskupovi Richardovi Williamsonovi aby verejne odvolal svoje vyjadrenie o holokauste

Vatikán nariadil dnes britskému biskupovi Richardovi Williamsonovi aby verejne odvolal svoje vyjadrenie o holokauste ak chce zastávať biskupský úrad v rímsko-katolíckej cirkvi. Williamson v švédskej televízii v rozhovore odvysielanom 21. januára povedal, že podľa neho neexistovali plynové komory. Vyhlásil tiež, že v nacistických koncentračných táboroch prišlo o život len 300 tisíc Židov. Jeho vyjadrenia pobúrili Židov. Ich lídri varovali, že čiastočná rehabilitácia Williamsona vážne naruší židovsko-katolícke vzťahy a bude podnecovať antisemitizmus.

Rádio Zet, 18:00, 4.2.2009

Nakrútili film a pôjdu do pekla?

Komik Bill Maher a režisér Borata spojili svoje sily proti náboženským predsudkom

Náboženstvo ako porucha? Americkí aktivisti majú nový terč. Po garnitúre prezidenta Busha či fast foode je ním viera a cirkev.

Religulous je celovečerný dokument, za ktorý pôjdu jeho autori po smrti do pekla. Dvaja provokatéri v ňom vedú rozhovory s veriacimi rôzneho vyznania a poriadne si z nich uťahujú. Tým, kto sa pýta, je známy politický komentátor a komik Bill Maher, za kamerou stojí Larry Charles, režisér filmu s postavičkou Kazacha Borata.

Kazateľ neistoty

Názov dokumentu Religulous spája slová „religion“ (náboženstvo) a „ridiculous“ (smiešny). Odkaz, ktorý v ňom Bill Maher adresuje civilizácii, znie: aby mohlo ľudstvo prežiť, musí náboženstvo zomrieť.

„Iní predávajú istotu, ja vyznávam evanjelium, ktoré káže: Nevieť,“ tvrdí voľnomyšlienkar Maher, známy z talkshow televíznej stanice HBO. V dokumente vystupuje ako apoštol pochybnosti. Satirický kacír chce dokázať, že jeho neistota je cennejšia ako náboženské recepty, ktoré majú na všetko odpoveď.

Zásťanca odluky cirkvi a štátu nešetří najmä USA. Na frak však postupne dostanú aj ortodoxní židia, mormóni, scientologická cirkev či moslimskí fundamentalisti. Štáb cestoval po svete a z miest, ktoré navštívil, boli niektoré naozaj bizarné. V Múzeu kreacionizmu vidíme výjavy, ako si spolu nažívali dinosaury a ľudia. Iným úlovkom je zábavný park, v ktorom miesto Mickey Mousa pochodujú postavy z Biblie.

Manipulácia je dovolená

Religulous je hrou na otázky a odpovede, v ktorej sú údery pod pás dovolené. Ako píše magazín Entertainment Weekly, Maher s Charlesom „ani len nepredstierajú, že hrajú fér“. Dvojica autorov má totiž v rukách strih a tým aj posledné slovo. Výnimkou nie je ani titulok, ktorý slová protihráča zlomyselne podfarbí. Ako si všimol denník Seattle Post-Intelligencer, dokument pripomína filmy slávneho aktivistu Michaela Moorea. V oboch prípadoch sú scény „postavené tak, aby ten, kto

sa pýta, vyzeral racionálny a príčetný, zato jeho predmet celkom mimo a šialený“.

Nie celkom fér bol aj spôsob, akým štáb do ankety získaval respondentov. Bill Maher je televízna celebrita, jeho liberálne

názory na legalizáciu marihuany či svadby gayov sú verejne známe. O tom, že sa budú rozprávať s obávaným komikom, preto obeť vopred nevedeli.

Aj múdry schybí

Kritikom však na prístupe Billa Mahera prekáža niečo iné. Los Angeles Times poukázali na to, ako namiesto argumentov sklza k lacnému výsmechu. Lacný je aj spôsob, akým si vyberá terče.

Sú nimi ľudia, ktorí o svojom náboženstve sami veľa nevedia a nevedia ani diskutovať - nie preto, že sú veriaci, ale preto, že sú hlupáci. Publikum sa však na nich baví. V kinách je Religulous štyri mesiace a tržby už niekoľkonásobne prevýšili náklady.

Z prekárania na plátne je v USA pomaly národný šport. Po tom, ako na pilieri konzervatívcov zaútočil v dokumentoch ľavičiar v šiltovke Michael Moore, prišla vlna vážnych aj parodických reakcií. Uľavili si v nich filmári-pravičiar. Religulous si na odpoveď musí ešte počkať, isté však je, že má aj predchodcov.

Spochybníť Bibliu aj oficiálnu verziu americkej vlády o útokoch z 11. septembra 2001 si kládol za cieľ Peter Joseph, jediný známy autor snímky Zeitgeist. Rozruch vzbudil aj dokument Jesus Camp. Ukazoval vymývanie mozgov v táboroch, kde sú deti pripravované na kresťanskú „svätú vojnu“. Silná je v ňom scéna, v ktorej vedúca tábora prizná, že deti očkuje ideológiou. To isté robia moslimskí fundamentalisti a my sa musíme brániť, tvrdí a ani nemihne okom.

Koniec sveta bude

Odpoveď Billa Mahera a Larryho Charlesa poznáme. Koniec sveta naozaj príde, hovoria. Nie však preto, že by sa tak rozhodli božstvá. Skôr preto, že sa medzi sebou pobijú ich fanatickí vyznávači.

Miloš Krekovič
SME, 4.2.2009

Zatiaľ čo náboženstvo predáva istotu, ja vyznávam evanjelium, ktoré káže: Nevieť.
Bill Maher

Britského biskupa už v Nemecku vyšetrojú

Vatikán požiadal biskupa Richarda Williamsona, aby odvolal svoje vyhlásenia o holokauste.

„Plynové komory neexistovali,“ šokoval židov po celom svete Richard Williamson v rozhovore pre švédsku televíziu. Zavaril tak nielen Vatikánu, ale aj sám sebe. Za svoje slová sa totiž môže britský biskup dostať za mreže až na päť rokov. Aspoň podľa nemeckého trestného práva, ktoré považuje popieranie holokaustu za zločin.

Pápež o rozhovore nevedel

Günter Ruckdäschel, nemecký prokurátor z Regensburgu, už nariadil vyšetriť, či výroky člena schizmatického Bratstva svätého Pia X. môžu byť považované za „vyvolávanie rasovej neznášanlivosti“. Napriek tomu, že Williamson je Brit a jeho slová odvysielala švédka televízia, Ruckdäschel sa rozhodol začať vyšetrovanie, pretože rozhovor sa nahrával v kňazskom seminári v nemeckom meste Zaitzkofen. Prokurátor pre CNN potvrdil, že Williamsonov právnik ho už kontaktoval a, oznámil mu, že jeho klient odmieta všetky obvinenia. Vatikán podľa svojho hovorca Federica Lombardiho vyzval Williamsona, aby odvolal svoje vyhlásenie. Britský biskup bol jedným zo štyroch, ktorých bez povolenia pápeža Jána Pavla II. vysvätil Marcel Lefébvre, zakladateľ Bratstva sv. Pia X. Ich exkomunikáciu minulý mesiac pápež Benedikt XVI. zrušil. Vatikánsky štátny sekretár Tarcisio Bertone povedal, že Williamsonove názory na holokaust pápež „v čase zrušenia exkomunikácie nepoznal“.

Kontroverzní lefebvristi

Williamson sa pápežovi ospravedlnil listom, svoje slová však nevzal späť. Svätá stolica ho varovala, že ak tak neurobí, nebude mu umožnené vykonávať jeho kňazskú službu. Do podobnej situácie sa môže dostať aj ďalší člen lefebvristického bratstva Floriano Abrahamowicz z Trevisa. Denníku Tribuna nedávno tvrdil, že plynové komory používali len na dezinfekciu. V rozhovore pre televíziu Rai zasa obhajoval nacistu Ericha Priebkeho, zodpovedného za masaker 335 Talianov v Ardeatinských jaskyniach, keď povedal, že by ho nenazval katom. Vatikán už dal najavo, že bratstvo neuzná, kým sa úplne nepodriadi autorite pápeža. **Tomáš Hudák, SME, 5.2.2009**

Lefébvristi

- Bratstvo sv. Pia X. v roku 1970 založil arcibiskup Marcel Lefébvre. Nesúhlasil s II. vatikánskym koncilom, bol za zachovanie predkoncilovej liturgie.
- V júli 1988 pápež Ján Pavol II. exkomunikoval štyroch biskupov vrátane Williamsona, pretože ich Lefébvre vysvätil svojvoľne.
- Bratstvo musí uznať II. vatikánsky koncil a autoritu pápeža, ak sa chce vrátiť do cirkvi.

Nemci sú zdesení zo svojho pápeža

Po štyroch rokoch od zvolenia Josepha Ratzingera za Svätého Otca veriaci vystupujú z cirkvi

Zvolenie Benedikta XVI. za pápeža brali Nemci ako rehabilitáciu vlastnej minulosti. O ten pocit ich teraz pápež pripravil.

Keď sa pred štyrmi rokmi stal kardinál Joseph Ratzinger pápežom, Nemecko nedokázalo udržať emócie. Po 500 rokoch sa stal Svätým Ocom Nemeck a to umlčalo aj tých, ktorí tvrdili, že Ratzinger je príliš dogmatický a vzdialený obyčajným ľuďom, než aby bol dôstojným nástupcom Jána Pavla II. V jeho rodnej bavorskej dedinke Marktl am Inn oslavovali aj tí, ktorí do kostola chodili len na Štedrý večer. „Ľudia začnú viac chodiť na omše. Viera sa pre nich stane oveľa osobnejšou,“ povedal vtedy pre SME Helmut Wemer, sám z protestantskej rodiny. Najčítanejší bulvárny denník Bild sa preslávil titulkom My sme pápež a uverili mu aj ateisti.

Rozhorčení Nemci

Rozčarovanie je po štyroch rokoch veľké. Rehabilitácia britského biskupa Richarda Williamsona, notorického popierača holokaustu, nahnevala nemeckých katolíkov, kňazov, ba aj kancelárku Angelu Merkelovú. „Tu vládne čisté zdesenie. Zdesenie z biskupa Williamsona, ale aj z rozhodnutia Vatikánu,“ povedal pre magazín Der Spiegel kňaz Klaus Mertes, rektor berlínskeho kostola venovaného pamiatke obetiam nacizmu. Rozhorčenie cítiť všade.

Nahnevaná je aj fakulta

V Münsteri, kde Ratzinger prednášal ako profesor teológie, podpísala katolícka fakulta ostro formulovaný protest a kritizovala zmenu postoja vo Vatikáne. Po štyroch rokoch nemecký pápež neláka katolíkov do kostola, ale, naopak, vyháňa ich

z nich. Helmut Reinhard, 62-ročný Mníchovčan, vystúpil v deň pamiatky holokaustu z katolíckej cirkvi. Spolu s ním odišla aj manželka a štyri sestry. Všetci prišli v koncentračnom tábore Birkenau o 15 príbuzných a nedokážu rozhodnutie svojho pápeža pochopiť. Denník Bild, ktorý oslavoval pápeža, vyšiel teraz s iným titulkom: Celý svet kritizuje pápeža. V redakčnom komentári napísal: „Pápež urobil vážnu chybu. A že je to nemecký pápež, je to o to horšie.“ Renomovaný magazín Der Spiegel dal hlavu katolíckej cirkvi na titulnú stranu s názvom Nemecký pápež zosmiešňuje katolícku cirkev. Na niekoľkých stranách prináša rozhorčené ohlasy veriacich, kňazov, politikov i zástupcu židovskej obce. „Zvolenie Benedikta XVI. za pápeža brali Nemci ako rehabilitáciu vlastnej minulosti. O ten pocit ich teraz pápež pripravil. Je poľutovaniahodné, že sa pápež ohradil proti ženám v cirkvi, iným veriacim, rozvedeným, homosexuálom, ale nie proti antisemitskému katolíckemu biskupovi,“ povedal pre magazín bývalý generálny sekretár kresťanských demokratov (CDU) Heiner Geissler.

Zasiahla aj Merkelová

Známy katolícky teológ Hermann Haring dokonca vyzval Benedikta XVI., aby odstúpil. Škandál prinútil nemeckú kancelárku Angelu Merkelovú, aby sa ako prvá šéfka vlády k citlivej záležitosti vyjadrila. „Pápež a Vatikán musia jasne povedať, že holokaust nemožno popierať,“ odkázala svojmu rodákovi. Nemci sú sklamaní. Zvolenie Josepha Ratzingera brali mnohí ako symbol rehabilitácie krajiny, ktorá je zodpovedná za hrôzy holokaustu. O ten pocit ich teraz pripravil vlastný pápež.

Miriam Zsilleová, SME, 5.2.2009

Eluane nedovolia umrieť

Berlusconi chce spochybníť verdikt súdu

Cirkev ani talianska vláda nechcú pripustiť eutanáziu Eluany Englaro (38), ktorá už 17 rokov leží v kóme.

Reagujú tak na obrovskú vlnu protestov, ktorú povolená eutanázia vyvolala. Rímsky súd totiž po dlhoročnej snahe povolil Eluaninmu otcovi, aby dcéru odpojil od umelej výživy, čím ju v podstate nechá zomrieť od hladu.

Vedenie súkromného zdravotníckeho zariadenia v meste Udine, kam Eluanu previezli, je ochotné požiadavke rodiny vyhovieť.

V takom prípade sa však do prípadu chce vložiť premiér Silvio Berlusconi.

„Mohli by sme zasiahnuť, „ tvrdí šéf talianskej vlády.

Pripravuje mimoriadne nariadenie, ktorým by lekárov prinútil opäť podať Eluane výživu. Zabránil by tak síce eutanázii, no na druhej strane by sa opäť dostal do vážneho sporu s justíciou.

Spochybnil by totiž verdikt súdu tretej, a teda najvyššej inštanície. (Iz), Plus jeden deň, 6.2.2009

Ad.: Popieranie morálky (30.1.)

Záverečná veta komentára obsahuje absolútne neprijateľné zovšeobecnenie. Predstavte si, že nejakého občana SR odsúdia za usmrtenie -právoplatne. Neskôr však vyjde najavo, že bol odsúdený neprávom. A tak súd - opäť právoplatne, rozhodne o zrušení rozsudku. O pár dní novinár zo zahraničia napíše: „Slovenská republika popiera ústavou zaručené slobody, legitimizuje nenávisť a pomáha zlo lakovať na ružovo.“ Prečo? Pretože dotýčny človek zhodou okolností podporil neonacistické hnutie. Čo by ste povedali takémuto novinárovi? Mal pravdu? Čo má spoločné spomenutý rozsudok súdu s jeho názorom? Áno - ak podporil neonacistov, bude právoplatne sedieť. Ale to neznamená, že ostane v platnosti aj druhý - nesprávny rozsudok. Názory pána Williamsona a kánonický trest exkomunikácie, ktorý bol zrušený, sú práve tak isto dve odlišné veci. Zdôraznil to koniec koncov aj pápež Benedikt XVI. Popierať holokaust je nezmysel - s tým plne súhlasím. Čo to má však spoločné s tou exkomunikáciou? Prípad spomínaných štyroch biskupov siaha

do 60. rokov minulého storočia. Nie prípad popierania holokaustu, ale prípad poloschizmatického hnutia, ktoré nechcelo akceptovať Druhý vatikánsky koncil. Ak niekto, kto bol z cirkvi vylúčený za zjavný prečin, sa chce do cirkvi vrátiť a začne preto robiť potrebné kroky, ako má na to cirkev reagovať? Podľa vašej logiky by ho zrejme mala poslať do horúcich pekiel, alebo aspoň vystaviť na pranier. Prepáčte, ale stredovek už máme za sebou. Biskup Williamson už nespadá pod trest exkomunikácie. Od rehabilitácie má však ďaleko. Ešte stále sa nachádza mimo riadnych cirkevných štruktúr. Môže si teraz odsľúžiť omšu, ale to je tak všetko. Oficiálne je biskupom nikoho. Ak bude trvať na svojom postoji k holokaustu, nebudem ho môcť označiť ináč ako luhára. Kedy však cirkev s takýmto názorom súhlasila? Ako člen cirkvi sa cítim dotknutý nezmyselnými uzávermi, ktoré úplne ignorujú konkrétne fakty. Čo sa dá robiť - kto do neba pľuje, na tvár mu sliny padajú.

Michal Kukuča
SME, 5.2.2009

Za neprimeranú označil hovorca Vatikánu výzvu nemeckej kancelárky

Za neprimeranú označil hovorca Vatikánu výzvu nemeckej kancelárky, aby pápež zaujal jasné stanovisko k biskupovi, ktorý je kritizovaný za popieranie holokaustu. Angela Merkelová ako vôbec prvý politik na čele národnej vlády, nepriamo kritizovala pápeža Benedikta XVI. za rehabilitáciu biskupa Richarda Williamsona, ktorého sporné výroky pobúrili židovskú obec i viacero kresťanských veriacich. No hoci Vatikán považuje vec za uzavretú a nemieni sa k nej už vyjadrovať, aj niektorí predstavitelia rímskej kúrie pripúšťajú, že pápež postupoval v celej veci neobratne. Viac povie Anna Šipošová.

Vatikán v januári zrušil dvadsať rokov trvajúcu exkomunikáciu štyroch biskupov, ktorých protiprávne vysvätil už zosnulý vodca tradiconistického prúdu rímskokatolíckej cirkvi Marcel Lefebvre. Jeden

z nich Richard Williamson, práve v januári v rozhovore pre švédsku štátnu televíziu, opätovne poprel existenciu plynových komôr a rozsah holokaustu.

Richard Williamson, biskup: „Verím, že historické dôkazy jasne dokazujú, že 6 miliónov Židov nebolo zabitých v plynových komorách na pokyn Hitlerovej vlády. Študoval som dôkazy bez emócií. Židia umierali v koncentračných táboroch, ale nie v plynových komorách.“

Za týchto okolností sa jeho rehabilitácia stala terčom širokej kritiky. Benedikt XVI. už Williamsonove slová odsúdil a vyjadril solidaritu so židmi.

Pápež Benedikt XVI.: „Holokaustu sa musíme vyvarovať a odsúdiť ho. Násilie na jedinom človeku je násilím na všetkých ľuďoch.“

Podľa Angely Merkelovej to

však nestačí: „Ide tu o to, aby zo strany pápeža a Vatikánu bolo veľmi jednoznačne deklarované, že nemôže trpieť popieranie holokaustu a že tu musí byť pozitívny prístup k židovstvu. A to sa zatiaľ dostatočne nestalo. Ako protestantka ale vítam, že aj z katolíckej obce sa ozývajú hlasy, ktoré majú tiež takýto názor, to je veľmi povzbudzujúce.“

Popredný katolícky teológ Hermann Häring totiž otvorene vyzval Benedikta, aby odstúpil. Páter Eberhard von Gemmingen z Rádia Vatikán pre ARD však oponuje.

Páter Eberhard von Gemmingen, Rádio Vatikán: „Spolková kancelárka sa zjavne angažuje a zaujíma, a to čo hovorí je obsahovo pekné, ale to, čo ona žiada, už pápež dávno urobil, dištancoval sa dôrazne a jednoznačne.“

Rádio Slovensko, 12:00, 4.2.2009

Chorvátsky kňaz vyhlásil vojnu cudzím menám

Netradičnú odmenu ponúka nastávajúcím rodičom istý katolícky kňaz v južnom Chorvátsku. Tým, ktorí svojim deťom dajú tradičné chorvátske mená, poskytne tisíc kún, teda asi 130 eur. Takýmto spôsobom chce bojovať proti trendu, ktorý sa šíri strednou a východnou Európou - dávať svojim deťom mená, bežne používané v anglicky hovoriacich krajinách. K oznámeniu zároveň priložil zoznam 80 odporúčaných krstných mien. „Ten, kto dá svojmu dieťaťu krstné meno dedka, babky, svätého oslavovaného v čase okolo narodenia a niektoré z nižšie odporúčaných mien, dostane od kňaza tisíc kún, „píše sa pri vchode do kostola v prístave Ploce.

Medzi odporúčanými menami sú Ivan, Marko či Tomislav pre chlapcov a Marija alebo Katarina pre dievčatká.

Kňaz Petar Mikič vysvetlil tento krok snahou zachovať národnú identitu. „Všetky podozrivé mená sa zavrhnú. Je potrebné zabrániť zániku Chorvátska. Práve podľa krstného mena sa má poznať, k akému národu človek patrí,“ zdôraznil duchovný. Nápadom sa nechalo inšpirovať už niekoľko rodičov.

Podľa štatistík posledných rokov dávajú rodičia v Chorvátsku čoraz častejšie mená, ktoré sú krátke a znejú medzinárodne, ako Lana, Sara či Leon. Deväť z desiatich Chorvátov sú katolíci. (čtk), HN, 5.2.2009

Pápež a svastika

Je to tak trochu ako s nepodarenou plastikou českého výtvarníka Davida Černého. V oficiálnom bulletinu ešte diaľnice na mape Nemecka nepripomínajú svastiku, originál v sídle Rady Európskej únie je už jasný. Rovnako silný je nemecký stereotyp. Keď povieť Nemeč, stále si mnohí povedia nacista. A to sa sotva nájde krajina, ktorá si tak spytuje svedomie, ako Nemecko a ženie žiakov pozrieť si koncentračné tábory, kde neprídete o ideály len ako Nemeč, ale aj ako človek. Podobne vyzerá spor medzi nemeckým pápežom a zvyškom jeho rodiska. Väčšina si zapamätá, že popierača holokaustu omilostil nemecký pápež. Menej bude tých, ktorí si všimnú, ako zareagovali obyčajní Nemci, novinári a nemecká kancelárka. Nemci popreli patriotizmus a sfúkli svojho rodáka, veriaci, či dokonca cirkevní hodnostári rezignovali na poslušnosť k svätému otcovi a ohradili sa. A nemecká kancelárka, inak veľmi vlašná vo veciach cirkevných, sa ozvala ako

prvá šéfkla vlády, aby odkázala pápežovi, že aj veci nadpozemské majú svoje hranice. Málokedy je dav kritikov taký rôznorodý a presvedčivý.

Pápež Benedikt XVI. nie je anti-semita. Pridlhovo však strážil hodnoty kresťanskej viery a stratil cit pre veci pozemské. V prípade Williamsona, ktorý tvrdí, že Nemci nevyvražďili šesť miliónov židov, ale len 300-tisíc (ako by aj to nebolo dost'), uprednostnil moc a jednotu inštitúcie nad hodnotami, ktoré by mali byť vlastné predovšetkým cirkvi samotnej. Zmierenie medzi katolíckimi a židmi vrátil o desaťročia dozadu, nech už teraz zareaguje akokoľvek. A najhoršie je, že celému tomu zhrozeniu celkom nerozumie. Možno by si mal ísť pozrieť Entropu do Bruselu a vidieť, ako Nemcov vidia iní. Mimochodom, Nemecko sa proti svastike na mozaike Entropa v Bruseli neohradilo a nežiadalo zakryť ju čiernym plátnom. Hoci by si to napriek prešľapu svojho pápeža zaslúžilo. Miriam Zsilleová, SME,

Policajt vs. farár

V Zlatých Moravciach vznikla kuriózna situácia medzi mestskými policajtmi a tamojším kaplánom.

„Kaplán počas bohoslužby poukázal na fakt, že on organizuje ples a mestskí policajti striptíz. Dokonca sa v meste okamžite začalo povrávať, že priamo pred kostol si policajti zavolali striptérku. Policajti, ktorí však nemajú nič spoločné so striptízom nechápu pre-

čo to kňaz urobil a tvrdia, že ich to urazilo. Náčelník mestskej polície nám povedal, že všetko vzniklo iba z toho, že bol v čase svojho voľna na oslave 50-tky svojho kamaráta a práve tam mala vystúpenie striptérka. Náčelník dokonca zvažoval podať trestné oznámenie. Prípád už rieši aj primátorka mesta, ktorá tiež nechápe prečo to kňaz riešil takýmto spôsobom.“ TV JOJ, 5.2.2009

Nová kniha Karola Kállaya: Chrámy

Fotograf Karol Kállay predstavil čitateľom svoju novú knihu - Chrámy. Drevené kostolíky na Slovensku. V knihe približuje na fotografiách kostoly, ktoré postavili pred niekoľkými storočiami. Tieto chrámy sú našim skvostom, ktorý obdivuje celý svet.

Miroslava Juričková, reportérka TA3: „Všetky chrámy nájdete uprostred lesov na severovýchode Slovenska. Ich nesmiernu cenu a ducha si vraj uvedomíte až vtedy, keď sa v nich slávi liturgia, pre ktorú vznikli.“

Natočené:

Karol Kállay, autor knihy, fotograf: „To je stále o pocitoch. To je stále o rozmyšľaní, to je stále vnútorný rozhovor s niečím, sám so sebou. Bola to výzva, takže som mal radosť.“

Miroslava Juričková, reportérka TA3: „Z tristo pôvodných chrámov sa zachovalo asi päťdesiat. Z nich tri štvrtiny slúžia gréckokatolíckemu obradu.“

Natočené: Peter Rusnák, sídelný biskup gréckokatolíckej eparchie: „Jednak je to úžasná umelecká historická hodnota a potom sú to aj svedkovia tej živej viery ktorá tu kedysi bola.“

Karol Kállay, autor knihy, fotograf: „Nepozerajte sa len na krásu, pozerajte sa aj na dušu toho.“

Lubomír Feldek, spisovateľ: „To čo on dokáže, v tom veku v ktorom je, to je naozaj zázrak.“

Miroslava Juričková, reportérka TA3: „Knihu venovanú sakrálnym pamiatkam sprevádza meditačné slovo Mariána Gavendu a dopĺňajú ju texty Miloša Dudáša, ktorý čitateľovi približuje architektúru drevených kostolík. Z nich až osem nedávno zaradili do Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.“

Natočené: Marián Gavenda, autor meditačného slova: „Aj fotografia, ten umelecký pohľad alebo umenie vedie k duchovnu a aj tá meditácia, ktorá nie je čiste náboženská, človeka povznáša.“

Miroslava Juričková, reportérka TA3: „Fotografie unikátnych chrámov majú v tejto knihe iba jediný cieľ, Odovzdať čitateľovi svoje duchovné poslanstvo.“

Miroslava Juričková
TA3, 12:00, 4.2.2009

Problémový pápež. Kritika katolíkov stúpa

„Prešľapy“ Benedikta XVI. Pápež Benedikt XVI. na Petrovom stolci nesedí ešte ani štyri roky, a už stihol pobúriť viac ľudí ako jeho predchodca za takmer tri desaťročia svojho pontifikátu. Ján Pavol II. bol všeobecne obľúbený nielen u katolíkov, ale prakticky u všetkých bez rozdielu vierovyznania. Benedikt si už stihol pohnevať moslimov aj židov, homosexuálov.

Nahnevaní židia

Po rehabilitácii anglického biskupa Richarda Williamsona, momentálne snád' najznámejšieho popierača holokaustu, však pribúdajú kritické hlasy aj z radov samotnej katolíckej cirkvi. Čoraz viac kňazov žiada, aby bol Williamson potrestaný. „Pápež by mal tomuto neinformovanému človeku zobrať aspoň kompetencie alebo odňať právo rozprávať v mene veriacich,“ povedal pre HN bývalý kňaz Anton Srholec. Nastúpiť po osobnosti, ako bol Ján Pavol II., nie je jednoduché. Obzvlášť preto, že na „prešľapy“ súčasného pápeža sa ľudia pozerajú o to kritickejšie. Poľskí lídri sa ešte minulý týždeň nechali počuť, že Benedikt XVI. schádza z chodníka vytýčeného ich rodákom Jánom Pavlom II. Nebolo to pritom prvýkrát, čo pápež rozhneval židov. Tí na jeseň prijali s nepochopením jeho snahu o blahorečenie pápeža Pia XII., ktorého meno dodnes vyvoláva spory kvôli pasivite počas druhej svetovej vojny. „Nemôže byť považovaný za vzor a byť blahorečený, pretože nepozdvihol svoj hlas proti holokaustu,“ povedal pred časom hlavný rabin v izraelskej Haife Šear-Jašuv Cohen.

Pobúril aj svojich

Popri pravidelných útokoch na homosexuálov a odmietaní interrupcií či rozvodov v septembri 2006 vyvolal nevôľu v moslimskej komunite. Vo svojej prednáške na univerzite v Regensburgu citoval byzantského cisára Manuela II. Palaeologa: „Ukážte mi, čo nové priniesol Mohamed, a nájdete len zlé a neľudské veci, také, ako jeho rozkaz šíriť mečom vieru, ktorú kázal.“ Kauza rehabilitovaného biskupa naberá medzinárodné rozmery. Kritiku nevyslovili iba židovské obce, ale aj samotné pápežove ovečky. Protest vyjadril pedagogický zbor katolíckej teologickej fakulty v nemeckom Münsteri, ostro sa vyjadril vatikánsky kardinál Walter Kasper a kritiku bolo

počuť aj od kancelárky Angely Merkelovej, ktorá býva v otázkach náboženstva vždy zdržanlivá. Nemecký teológ Hermann Häring ho dokonca vyzval na odstúpenie.

Priamo z radov cirkvi zatiaľ pápeža na rezignáciu nikto nevyzval. Kritika však rastie. „Benedikt XVI. to všetko ťažko zvláda. Keď ide o pravdu, pápež nemusí byť populárny, musí byť prav-

divý,“ zdôrazňuje Srholec. (čtk)
Magdaléna Fejérová, HN, 6.2.2009

Najväčšie prešľapy Benedikta XVI.:

- rehabilitoval biskupa Williamsona, ktorý popiera holokaust
- snaží sa o blahorečenie pápeža Pia XII.
- rozhneval moslimov urážlivými slovami o prorokovi Mohamedovi

S kritikou to prehrali

Nemecká kancelárka ostro kritizovala pápeža. Mala si to radšej rozmyslieť.

„Vždy som ju považoval za rozumnú ženu, ale možno je pod veľkým tlakom, že sa vyjadruje tak, ako by sa zvyčajne nevyjadrovala,“ povedal pápežov brat Georg Ratzinger na margo útokov nemeckej kancelárky Angely Merkelovej voči Benediktovi XVI.

Kto vie, čo si Merkelová sľubovala od ponížujúcej kritiky pápeža a jej naliehania, aby sa ešte raz a ešte výraznejšie k Williamsonovi vyjadril. Akoby to neurobil už pred tým viackrát a dost' zrozumiteľne. A kto vie, aké tlaky to boli, ktoré ju k tomu primali. Nemecký denník Die Welt uviedol, že mohli vychádzať z radov židovskej obce v Nemecku a USA. To sú však len domnienky. Skutočnosťou sú nadchádzajúce parlamentné voľby a zrejme si Merkelová myslela, že keď už nevie ukázať razantnosť vo vnútropolitických otázkach, bude sa ako bojovníčka prezentovať aspoň v otázkach cirkevných. Hoc ako jej kontrovali kolegovia z CSU, nie je jej úlohou hodnotiť prácu pápeža, toto teritórium sa jej netýka.

Na Vatikán!

Možno z politikov CSU hovoril rozum a možno len predvolebný strach, lebo bavorská CSU pozná svojich katolíckych voličov a nechce si to s nimi rozhádzať. Nemecký profesor teológie Hubert Windisch deň po Merkelovej výstupe vyzval všetkých katolíkov, aby ju nevolili. Podľa neho sa prezentovala ako protipápežská politička a pre katolíkov je tým pádom nevoliteľná. Presne to sú vyhlásenia, ktorých sa CSU chcelo vyvarovať. Ťažko povedať, koľko percent budú takéto výzvy stáť koalíciu CDU-CSU, ale v boji s opozíciou to zas až tak

nezaváži. „Znalci“ z lavicovej SPD sa totiž tiež ponáhľali naskočiť na Merkelovej vlak, aby spustili kritiku na pápeža v duete. I keď SPD nabralo ešte tvrdšiu líniu. Predseda strany Franz Müntefering po mudrovaní o (ne)omylnosti pápeža dokonca vyzval katolíkov, aby nepodľahli falošnej poslušnosti k svojej cirkvi, čo znelo ako -Do boja, na Vatikán! a je nehoráznym odporúčaním, aké nemá v modernej nemeckej politike obdoby.

Rešpektovanie hraníc

Rozlúsknuť otázku, či sa dalo kauze okolo Williamsona zabrániť, nie je jednoduché. No pri hľadaní odpovede treba vedieť, že pápež si na začiatku svojho pontifikátu vzal za úlohu posun v procese zjednocovania cirkvi a že sa na svojej ceste stretne aj s tradicionalistami z radov Bratstva Pia X., bolo jasné. Dnes mu je už jasné, že zrastanie s nimi nebude med lízať, ale je na ňom a jeho ľuďoch, aby si tento problém vyriešili. Pritom nemožno zabúdať, že otázka holokaustu nebude žiadnou premennou, ktorá dnes platí tak a zajtra inak. Benedikt XVI. sa vždy hlásil k plnej solidarite so židovským národom, tak nech mu politici nemoralizujú a neradia, ako sa vyrovnáť s hlúposťou Williamsona.

Tak ako v politike je dôležité, aby klérus dbal na dodržanie istých hraníc a neprekračoval svoje kompetencie vo veciach svetských, nemôžu ani politici svojvoľne vstupovať do cirkevných záležitostí a usmerňovať ich. To nie je ich parketa, oni jej väčšinou ani zbla nerozumejú a nemajú právo občanom rozdávať rozumy o tom, ako vnímať svoju cirkev či samotného pápeža. Dokonca ani vtedy nie, keď sú pod extrémnym tlakom.

Katarína Mallok, SME, 6.2.2009

Čo priniesli nové kostoly?

Kritici tvrdia, že len málo našich sakrálnych stavieb architektúru obohatilo

Za 20 rokov u nás vzniklo vyše 400 kostolov. Pre veriacich môžu byť prínosom, odborníci na architektúru sú kritickejší.

„Je to určitá premeškaná šanca, ktorú Slovensko aj mnohé iné krajiny východnej Európy po roku 1989 nevyužili,“ hovorí architektka Maria Ada Weber, ktorá spolu s manželom, tiež architektom Marianom Weberom, žije a tvorí vo Švajčiarsku.

Obaja sú autormi niekoľkých ocenených sakrálnych objektov na Slovensku. Jeden z nich je rímskokatolícky kostol saleziánov, Kostol Panny Márie Pomocnice na Miletičovej. „Architektúra patrí medzi najlepšie meradlá kultúrnej úrovne národa,“ myslí si architektka.

Dobehnúť zmeškané

Vinu na nekvalite architektúry mnohých nových kostolov podľa nej nemajú len autori a cirkevní investori, ale predovšetkým bývalý režim. „Tým, že desaťročia výstavbu kostolov obmedzoval, vyvolal nedostatok nielen sakrálnych objektov, ale aj nevedomosť a neskúsenosť autorov pri ich návrhu.“

Snaha po roku 1989 zameškané dobehnúť priniesla preto aj mnohé negatívne výsledky. „Kostoly sa stavali príliš rýchlo, spontánne, často svojpomocne s limitovanými finančnými prostriedkami a náhodne volenými autormi,“ pripomína.

Saleziáni

Súčasťou architektonickourbanistického konceptu areálu saleziánov, vytvorenom začiatkom 30. rokov, mal byť aj kostol. Saleziáni ho ale už postaviť nemohli. Od 50. rokov do revolúcie bol sídlom Pozemných stavieb.

„Úloha navrhnuť nový kostol, ktorú sme v lete 1995 od saleziánov dostali, nebola jednoduchá. Pozemok bol už medzičasom pre dopravu veľmi zmenšený a mal mnoho iných obmedzujúcich faktorov. Kapacitu kostola sa nám podarilo zväčšiť vysunutým chórom a galériami v rohoch. V snahe izolovať vnútro od hlučnej dopravy a vytvoriť meditatívnu atmosféru chrámového priestoru sme volili nepriame osvetlenie zhora. Pod chrámovým priestorom sme navrhli viacúčelovú sálu pre mládež. Poslaním saleziánov

je práve výchova mládeže,“ vysvetľuje architektka.

Navrhnuť kostol

Navrhnuť kostol patrí podľa oboch architektov medzi najkrajšie, ale aj najťažšie úlohy. „Viac ako pri iných stavbách musí architekt pri ich návrhu uplatniť umelecký talent. Preto vo Švajčiarsku vyberajú vhodný návrh cez architektonickú súťaž. Alebo cirkevný investor pozve skúseného renomovaného architekta,“ hovoria spolu.

Odvtedy saleziáni oslávili už 10. výročie vysviacky kostola. „Šancu, ktorú sme od saleziánov dostali, navrhnuť pre nich kostol, si ešte stále veľmi vážime. Sme radi, že sme prispeli k realizácii diela, na ktoré saleziáni na Miletičovej 65 rokov čakali,“ hovoria obaja autori.

Nová aj stará

Vrakunský kostol je zaujímavý tým, že pri novej architektúre stojí aj stará pôvodná zrekonštruovaná kaplnka. Nový kostol vznikol rekordne rýchlo, ako si spomínajú Michal Bogár a Martin Kvasnica dvaja zo štyroch autorov, výstavba trvala od februára do decembra 1993. Rekonštrukciu kaplnky dokončili o dva roky neskôr.

Kým sa však začalo stavať, bolo nutné sa dohodnúť s farníkmi. „Ich prvá predstava bola rozšíriť kaplnku prístavbami bočných lodí,“ hovorí Bogár. Architekti sa rozhodli skúsiť iné riešenie a to sa nakoniec aj naplnilo.

Kostol je čiastočne dvojpodlažný, po obvode je z jednej strany balkón pre zbor, organ i pre veriacich, na opačnej strane sú v suteréne spoločenské priestory. Stavbu kostola iniciovali miestni farníci, objednávateľom bola Vrakuňa. So správcom farnosti sú architekti stále v kontakte, snažia sa pomôcť, ak má cirkev nové požiadavky.

Dorota Kráková, SME, 6.2.2009

Saleziánsky kostol. Chrámový priestor by mal poskytnúť vhodnú duchovnú meditatívnu atmosféru, pri ktorej svetlo hrá veľmi dôležitú, možno prvoradú rolu, hovorí architektka Maria Ada Weber. Sakrálna architektúra by mala odzrkadľovať ducha doby a byť s ňou v harmónii.

Kostol vo Vrakuni navrhli architekti Bogár, Urban, Králik a Kvasnica. Dielo nominovali aj na prestížnu Jurkovičovú cenu, rovnako ako saleziánsky kostol.

Najstaršie inšpirácie

Henrieta Moravčíková z Ústavu architektúry SAV hovorí, že architekti sa v inšpiráciách vracajú k najstarším chrámom.

Ktoré moderné kostoly v niesťe sú pozoruhodné?

„Ak za moderné považujeme tie, ktoré nemajú tradičnú historickú architektúru, potom by sem patrili aj funkcionalistické diela. Majú iné výrazové prostriedky a nové technológie svojej doby - oceľobetónové konštrukcie. Ale ešte neriešia nové usporiadanie obradného priestoru. Z tohto obdobia sú to rímskokatolícky kostol na Daliborovom námestí v Petržalke od svetoznámeho baťovského architekta Vladimíra Karfíka (1932), evanjelický kotel na Legionárskej od nestora Milana Michala Harminca (1933) a kaplnka na cintoríne v Rači od Fridricha Weinwurma a Ignáca Vécseia (1937).“

A tie súčasné?

„Vynikajúci farský kostol vo Vrakuni, pastoračné centrum na Teplickej od Ľubomíra Závodného, Mateja Sieberta a Georga Bliznakova (1999). Aj rímskokatolícky Kostol sv. Františka v Karlovej Vsi (2002) a saleziánsky kostol na Miletičovej (1997).“

Aké sú dnešné trendy?

„Ako vidno na najnovších príkladoch v Európe, nové môže byť vlastne staré. Najpôsobivejšie stavby pripomínajú najstaršie dochované kresťanské kostoly. Na vytváranie kontemplatívnych miest sú najefektívnejšie prosté materiály a konštrukcie a prirodzené svetlo. Trend prostoty potvrdzuje, že komunikácia medzi človekom a Bohom nepotrebuje zložité sprostredkovanie.“

Medzi najpodarenejšie patria kostol v Marco de Canaveses od portugalského architekta Alvara Sizu (1995), poľná kaplnka vo Wachendorfe od Švajčiara Petra Zumthora (2007) alebo kostol v kláštore trapistov v Novom Dvore v južných Čechách od Brita Johna Pawsona (2004).

(dot)

SME, 6.2.2009